

Als Stichting Windkracht K komen wij op voor inwoners van Berkelland en Oost-Gelre die zich zorgen maken over de mogelijke komst naar onze gemeenten van de grootste windturbines van Nederland. Met het oog op het belang van een evenwichtige en zorgvuldige oordeelsvorming over dit onderwerp sturen wij een aantal bondige factsheets. De informatie komt uit legitieme en controleerbare bronnen.

Factsheet 2

Is meer wind op land noodzakelijk om de landelijke doelen te halen?

“Hoewel extra hernieuwbare elektriciteit via wind en zon op land technisch mogelijk is, kleven er grote onzekerheden en bezwaren aan” – Commissie Van Geest

Voorstanders van meer windturbines op land zijn vooral te vinden onder degenen die eraan kunnen verdienen. Dat zijn de bedrijven die windturbines produceren, investeerders die overheidssubsidies verwachten en landeigenaren die hun land voor windturbines ter beschikking stellen. Maar voor de energietransitie en de CO₂-reductie is het niet noodzakelijk om nog meer windturbines in Nederland te plaatsen, zeker niet in gebieden waar het weinig waait en het landschap nog relatief onaangetaast is door bebouwing en infrastructuur, zoals in de Achterhoek. Meer wind op land is geen goed idee, vindt de *studiegroep Klimaatopgave Green Deal*, onder leiding van AFM-voorzitter Laura van Geest. Die heeft in januari 2021 een rapport uitgebracht met beleidsopties voor CO₂-reductie. Het rapport spreekt twijfels uit over het verder ophogen van de huidige doelstelling wind-op-land: “Hoewel extra hernieuwbare elektriciteit via wind en zon op land technisch mogelijk is, kleven er grote onzekerheden en bezwaren aan”. Van der Geest noemt onder andere de volgende argumenten: geen of weinig extra CO₂-reductie (door overaanbod duurzame stroom); beperkte ruimte op land; gebrek aan draagvlak onder de bevolking; problemen met de netaansluiting en ingewikkelde afstemmingstrajecten. (bron: [Bestemming Parijs: Wegwijzer voor Klimaatkeuzes 2030, 2050](#))

Windkracht K heeft twee argumenten tegen nog meer windturbines op land:

1. De doelen voor duurzame energie-opwekking op land voor 2030 worden al gehaald met de projecten die op dit moment gereed zijn, in de uitvoeringsfase zitten of subsidie krijgen.
2. Vanaf 2030 zal windenergie bijna volledig op zee worden opgewekt, wat veel efficiënter is dan op land.

Stichting Windkracht K

06-46634571

info@windkrachtk.nl

www.windkrachtk.nl

www.facebook.com/windkrachtk

Toelichting bij punt 1:

In 2023 is de doelstelling van het Klimaatakkoord (opvolger van het Energieakkoord) om in Nederland 6000 MW aan windenergie op land te realiseren, gehaald. Eind 2023 staat de teller op 6.880 MW. (bron: [Monitor wind op land van RVO](#)). Ongeveer de helft van de provincies heeft de doelen bereikt, waaronder Gelderland die een score had van 100,2 %. Bij zon-pv op land is de opgave van 1.184 MW ruimschoots gehaald.

Naast de landelijke doelstelling van 6.000 MW aan vermogen, hebben provincies een eigen doelstelling, neergelegd in de Regionale Energiestrategie (RES). Daarin is afgesproken dat in 2030 in totaal 35 TWh (terawattuur) aan elektriciteit geproduceerd moet worden met grootschalige projecten voor wind én zon. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), dat ieder jaar een overzicht geeft van de gerealiseerde capaciteit op gebied van duurzame energie, stelt in de Monitor RES 2023: “Het doel om in 2030 35 terawattuur op te wekken is op basis van de recentste ontwikkelingen nog steeds goed haalbaar. De bandbreedte voor de in 2030 verwachte elektriciteitsproductie is ongeveer gelijk aan die in de Monitor RES 2022 en bedraagt 34 tot 44 TWh” (bron: [Monitor RES 2022](#)).

Prof. Martien Visser, verbonden aan de Hanze University of Applied Sciences en werkzaam bij de Gasunie, heeft berekend dat begin 2023 reeds ongeveer 43,6 TWh aan zon- en windcapaciteit op land is neergezet ofwel in de pijplijn zit. Dat is windcapaciteit die al is geplaatst, plus projecten die zijn ingediend en waarvoor subsidie is toegezegd (Stimulering Duurzame Energieproductie, SDE++). (bron: [Prof. Martien Visser](#)). Visser komt hoger uit dan de Monitor RES, omdat die geen windturbines meetelt die werden gebouwd voordat de SDE-subsidie bestond.

Dit betekent voor de Achterhoek dat de 1 TWh die voor deze regio in de RES 1.0 staat, zonder probleem kan worden geschraapt, zonder de landelijke doelstelling van de energietransitie in gevaar te brengen. Overigens is de capaciteit die in Zoekgebied K kan staan, maar een fractie van bovengenoemde 1 TWh.

Toelichting bij punt 2:

Windenergie wordt op zee vele malen (kosten)efficiënter opgewekt dan op land. Een windturbine op de Noordzee wekt 5 keer zoveel energie op als een windturbine in de windluwe Achterhoek (bron: NLVOW). En dat verschil wordt alsmaar groter door innovatie en schaalvergroting. In december 2023 presenteerde minister Rob Jetten het Nationale Plan Energiesysteem. Daarin staat dat in 2040 circa 50 gigawatt aan windvermogen zal worden opgewekt op de Noordzee, wat zal doorgroeien naar circa 70 Gigawatt in 2050. Die capaciteit kan in 80 procent van de vraag naar elektriciteit voorzien.

In diverse studies wordt aangetoond dat de toekomstige vraag naar energie zelfs voor de volle 100 procent kan worden gedekt zonder verdere groei van windenergie op land. Dat zijn de studies *Het kan met gemak*, [wind op zee en zon op dak](#) van NLVOW, het onderzoeksrapport [Tussen kolen en Parijs](#) van Urgenda en de studie [Nut en noodzaak extra wind op land in 2030 en 2050](#). Daarvoor zijn uiteraard politieke keuzes nodig. Zo concludeert

Stichting Windkracht K

06-46634571

info@windkrachtk.nl

www.windkrachtk.nl

www.facebook.com/windkrachtk

CE Delft in zijn studie: “Voor 2050 kunnen de klimaatdoelstellingen ook gehaald worden zonder extra wind en zon op land. Wind op zee en zon op dak (met of zonder kernenergie) in combinatie met regelbare waterstofcentrales en import van waterstof is voldoende.”